№ 22.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 16. *MARCA ROKU* 1798. *w PIĄTEK.*

z Wiednia dnia 7. Marca.

Na dniu wczorayszym przybył tu z *Pragi* Arcy-Xiąże *Karol.* — (Gazeta dworska donosi też same okoliczności wniyścia woysk *Francuzkich* do *Rzymu*, iakie w ostatnim numerze gazety naszey umieściliśmy,) dodaie tylko, iż Generał *Cervoni* kommendant miasta upraszał Oyca S. o usunięcie się z *Rzymu*, przez wzgląd na jego osobiste bespieczeństwo, że Oyciec S. po długich przekładaniach zewsząd mu czynionych; dał się nakoniec nakłonić do opuszczenia *Rzymu*, i że pod znacznym konwoiem wyiechał do *Sieny* w Xięstwie *Toskańskim*, gdzie w Klasztorze *Augustyanow* obrał sobie mieszkanie. — Podług listów z *Włoch*, Generał *Berthier* zaraz po zaięciu *Rzymu* oświadczył dworowi *Neapolitańskiemu*, iż Rzplta *Francuzka* przyimowanie okrętow *Angielskich* do portow *Sycylijskich*, równie iak wpuszczanie do nich okrętow neutralnych towarami *Angielskiemi* naładowanych, poczyta za wypowiedzenie woyny. — Od czasu zaięcia *Rzymu* przez woyska *Francuzkie*, Nuncyusz Papiezki żyie tu iako osoba prywatna. — Donoszą z *Bononii* pod dniem 16. t. m. iż tam przeieżdżał niespodziewanie Generał *Massena*, dążąc iak nayspieszniey do *Rzymu* dla obięcia tam kommendy nad woyskiem *Francuzkim* po Generale *Berthier*; który (iak mówią) z Generałem *Buonaparte* iest przeznaczony na wyprawę do *Anglii*.

Rewolucya w Rzeczypospolitey *Lukkańskiey* iuż przyszła do skutku. Partya, która przemogła, żąda przyłączenia kraiu swego do Rzeczypospolitey *Cisalpińskiey*.

Utrzymuią, iż *Francuzi* domagali się od Dworu *Neapolitańskiego* 40. tysięcy miar zboża, i innych żywności.

z Semlina dnia 20. Lutego.

Podług listow z *Filippolis*, wielka tam powstaie teraz trwoga. *Pasawan-Oglu* całą tę okolicę strachem przeraził taki, że wielu mieszkańcow myśli o wyieździe. Basza tamteyszy, który dawniey w *Belgradzie* zostawał, odebrał rozkaz od *Porty*, aby z całą swoią siłą wyciągnął przeciw buntownikowi, do czego też naylepsze poczynił przygotowania. Zdaie się, że *Pasawan-Oglu*, któremu siły tego Baszy ieszcze w roku 1795. dostatecznie są wiadome, nie chce doświadczać attaku, gdyż zaczyna się cofać. — Wczoray Basza *Belgradzki* posłał Tatara do Baszy *Bośnii* z żądaniem, aby iak tylko można nayprędzey, przysłał mu 6,000. woyska w posiłku, domyślaią się, iż do tego kroku był mu powodem list *Pasawana-Oglu*, w którym oznaymuie wkrótce przybycie twoie pod *Poserewce* dla spotkania się z nim.

Donoszą z *Konstantynopola*, co następuie:— Gdy wiadomości z *Wołoszczyzny* staią się codziennie bardziey zastraszaiącemi, i gdy bywszy Hospodar *Ypsilanti*, opuścił iuż przed niejakim czasem tę Prowincyą i powrócił do *Konstantynopola*, W. Wezyr dał rozkaz Xciu *Hangerli* mianowanemu na mieysce *Ypsilantego*, ażeby się iak nayrychley udał do *Bukaresztu*. Ponieważ drogi zupełnie są niebespieczne, i cały kray zaczą̨wszy od *Adryanopola*, aż do *Sylistryi*, zaięty iest przez woyska, które *Pasawan-Oglu* wysyła na uważanie woysk W. Sułtana, Xże *Hangerli* przymuszony był wyiechać *incognito*, w towarzystwie tylko kilku wybranych ludzi. Czekamy z naywiększą niecierpliwością na wiadomość o iego do *Wołoszczyzny* przybyciu. Lękaią się tu, ażeby zachowana przez niego ostróżność w zostawieniu tu znakow swoiey godności, niestała się dla niego szkodliwą w tym kraiu, w którym niema przykładu, ażeby nowy Hospodar obeymował urząd, nie przyozdobiony wszystkiemi godności swoiey znakami. Zapewniaią, iż na przysłane sobie od *Porty* propozycye, *Pasawan-Oglu* oświadczył, iż poty nie złoży oręża, póki *Selim III.* nie uzna iego niepodległości, póki się niewyrzecze wszelkich opłat nałożonych na Prowincye wzdłuż *Dunaiu* leżące, i póki mu nieodstąpi *Belgradu*, *Orsowy*, *etc.*

z Londynu dnia 27. Lutego.

P. *Pitt* chce teraz taxy krajowe sprzedać dla zebrania w tym momencie całkowitey summy na potrzeby kraiowe. Daie pięć lat czasu kupuiącym do wypłacenia summy. Przedaie zaś dochody z taxow na 20. do 22. lat. Rozumieią, iż przez to ściągnie 60. do 70. millionów.—Subskrypcye w banku i w giełdzie otworzone, nie dochodzą ieszcze milliona, wszakże spodziewaią się, iż ściągnięte ofiary z całego państwa, drugie tyle summy iuż złożoney wyniosą.— W sobotę wieczor policya aresztowała przeszło 60. osób, które uformowały klub pod nazwiskiem *Free and easy*, (przyiaciel wolnego i nierozerwanego towarzystwa.)

Poseł *Portugalski* miał przed kilką dniami konferencyą z Lordem *Grenville*. Rząd nasz wszelkich chce przyłożyć starań, aby *Portugalią* w iak naylepszym stanie obrony postawić przeciw napaści nieprzyiaciela. Przesłał tam iuż nawet kilka tysięcy sztuk karabinow i cokolwiek z cięźkiey artyllerii.—Na utrzymywanie jeńców *Francuzkich* w *Anglii*, które do roku przeszło million funtow szterl: kosztować będzie, przysłał rząd *Francuzki* 120,000. liwrów.—Liczba niewolnikow *Hollenderskich* w *Anglii*, wynosi do 2,500. ludzi. —Admirał *Tompson* powrócił do *Portsmouth* z 6. okrętami woiennemi.

Uzbraiania w celu obrony brzegow naszych od napaści *Francuzkiey* tym bardziey się teraz powiększaią, gdy rząd nasz odebrał dokładne wiadomości od osób umyślnie wysłanych dla zgłębienia układów *Francuzkich*. W *Calais* zatrudniaią się teraz budowaniem siedmiu batow kanonierskich, z których każdy w tyle ma iednę sztukę cięźkiego kalibru, z przodu zaś iednę polową armatę, oprócz tego maią na sobie pokłady, które się z boku zsuwaią dla przeprowadzenia na ląd koni. Każdy z tych batow zaymować będzie 150. ludzi. W *Arras* ogłoszona miała być liczba woyska przeznaczonego do wyladowania, która z 317,000. ludzi ma się składać. W pierwszym transporcie będzie przesłanego 110,000. woyska, w drugim tyleż, w ostatnim reszta. Przy końcu Marca, lub w początkach Kwietnia wyprawa nieodzownie ma być uskuteczniona. Przez *Arras* przechodziły liczne oddziały częścią do *Brest* i *Havre*, częścią do *Ostendy* i *Dunkierki*. *Buonaparte* znaywał się w tym ostatnim mieście dla obeyrzenia wszystkich przygotowań do wyprawy, przypatrywał się manewrom batow kanonierskich, i miał zawsze przy sobie iednego Generała *Hiszpańskiego*, nie był iednak wszędzie poznanym.—Wielu tu powątpiewa o tak znaczney liczbie woyska *Francuzkiego* przeznaczonego do wyladowania, miarkuiąc potrzebną liczbę okrętow do przetransportowania onego.

Brzegi *Essex* są teraz naymocniey obwarowane. Dotąd ieden tylko okręt *Royal William* był na straży przy *Spithead*, teraz przyłączy się do niego *Brytania*, kommenderowany przez *Sir Peter Parker*.— Przeszłego wtorku wypłynęło z *Calais* 6. kaprow, na których po 12. i 14. armat znaydowało się— Assekuracya na okręty, które z *Londynu* do wysp *pod wiatrem* płyną, iest teraz do 18. procent podwyższona.

Obywatel *Gallois* iest teraz zatrudniony obieżdżaniem wszystkich mieysc, w których się ieńcy *Francuzcy* znayduią, liczba ich do 22,000. wynosi. Odtąd iak agenci *Francuzcy* obieli opiekę nad ieńcami swoiego narodu, utrzymywanie ich codzienne kosztować będzie rząd *Francuzki* 1370. funt sterl: dom handlowy *Nettmann* i kompania ma dla nich wszelkie potrzeby dostawiać.— We *Francyi* liczba niewolnikow *Angielskich* do 4000. tylko wynosi.

Pewny tuteyszy dziennik czyni uwagę, że ieden *Angielczyk* płaci podatku rocznego tyle, co 10. *Francuzow*, 12. *Turkow*, 20. *Szwedow*, 3. *Hollendrow*, 5. *Hiszpanow*, i 9. *Portugalczykow*.

Wierzyciele Xiążęcia *d' York* sami dobrowolnie oświadczyli, iż termin do zapłacenia temuż Xiążęciu chcą przedłużyć, dla dania mu łatwości dopełnienia ofiary 5,000. funtow na ktore się podpisał. — Nota przez którą Minister Portugalski *Pinto* doniosł Posłom zagranicznym w *Lizbonie* mieszkaiącym o aresztowaniu w *Paryżu* P. *d'Aranjo*, iest w mocnych wyrazach napisana, z niey pokazuie się, iż Dyrektoryat ten krok swóy tym chce usprawiedliwić, iż *Aranjo* gdy mu rozkaz był posłany do wyiechania z *Paryża*; iuż iako Poseł przestał być uważanym. — Dziwuią się tu, iż Generał *Miranda* bawi dotąd w *Londynie*. — Wiadomość o okropnym obeyściu się maytkow z officerami na fregacie *Hermiona* zwaney, iest teraz dopiero admiralicyi urzędownie podana.

CZYNNOŚCI PARLAMENTU.

P. *Hutkinson* żądał, aby złożona była w izbie korrespondencya między *Angielskim* i *Francuzkim* rządami względem traktowania w niewoli P. *Sir Sidney Smith*. Ten zasłużony officer, rzecze, ięczy w więzieniu, bez nadziei prędkiego losu swego poprawienia. Należy nam myśleć o iego oswobodzeniu, i partya oppozycyina tak dawniey troskliwa o los Pana *La Fayette*, powinna teraz podnieść głos za swoim ziomkiem.—Dozorcy muzeum narodowego prze-

łożyli parlamentowi, iż fundusz na utrzymywanie tego inſtytutu przeznaczony, ieſt teraz niedoſtarczaiącym, żądali przeto wſparcia w tey mierze parlamentu.

PARLAMENT IRLANDZKI.

Dnia 19. w wyższey izbie parlamentu *Irlandzkiego* Lord *Moira* uczynił wnieſienie, aby proſić Vice-Krola ſtoſownie do władzy iemu powierzoney, w dawaniu opieki prawom i niszczeniu zamiarow buntowniczych, iżby on raczył w tey mierze użyć śrzodkow łagodnych, przez któreby odiąwſzy boiaźń obywatelom ſpokoynym, uśmierzył zwolna rozruchy, iakim to pańſtwo nieszczęśliwym sposobem podlega. Wyſtawuiąc ſobie smutne położenie oyczyzny moiey, ſtraciłbym wszelki sentyment miłości ku niey, gdybym nie użył prawa tego, iakie mam do zapytania ſię o przyczynę tylu iey nieszczęść. To com w izbie niższey parlamentu *Angielſkiego* wyraził, tu głośniey ieszcze i mocniey powtarzam, iż Naród *Irlandzki* nieſłychanym i srogim ſposobem ieſt od rządu traktowany. Nie oſkarzam ia w tey mierze armii i officerow, gdyż ſam chlubię ſię z tego, iż ieſtem żołnierzem, a wszelkie w tey mierze oſkarżenie zadałoby cios uczuciom ſerca mego, lecz powiem śmiało, iż gabinet *Angielſki* używa woyſka narodowego za narzędzie zemſty ſwoiey i chce dopełniać przez niego w tym kraiu syſtema ſwoie okrucieńſtwa. Kiedy officer wykonywa rozkazy pod przewodnictwem urzędnika cywilnego, wypełnia powinność ſwoią podług literalnego brzmienia prawa, lecz kiedy to wykonywanie do woli mu ſię oddaie, kiedy prawo woienne wprowadza ſię do kraiu, kiedy mówią mu nieuſtannie, iż powinien karać i gnębić buntownikow, na ów czas rząd chwyta go za iego własną namiętność, zapala honor iego, wierność i męſtwo do naywyżſzego ſtopnia, a tym ſpoſobem zbyt wygurowana gorliwość iego w dopełnianiu obowiązkow, pociąga go do wſzyſtkich błędow i gwałtowności, ponieważ w każdym ſwoim wſpół-bracie nie upatruie iak tylko zdraycę własney oyczyzny. Jeſzcze ieſt czas do uratowania tego pańſtwa, ale wcale nie ſpoſobami ciemiężącemi. Oddalenie śrzodków łagodnych powiększa niebespieczeńſtwa, a kiedy rząd wiernemu poddanemu oddaie to, o co ma prawo dopominać ſię, na ów czas nie ma potrzeby rozbrajania go iako republikanina. Obywatele maią ſwoie prawa, rządy maią swoie powinności. Zaklinam was Lordowie, uchylcie ſyſtema gwałtu w tym nieszczęśliwym kraiu, które ſamey *Anglii* może ſtać ſię niebespiecznym, a przeciwnie maiąc przyiacioł w *Irlandzczykach*, możecie śmiało iść w zawody z zawziętym nieprzyiacielem w teraźnieyszey tak ciężkiey walce.

.Nie wzywaycie na pomoc ſiły zbroyney dla wymuszania na Obywatelach wierności. Jeżeli kray ten nie może być przywiedzionym do poſłuszeńſtwa iak tylko przez bagnet, na ów czas *Anglia* niebędzie mogła użyć całey ſwoiey ſiły przeciw wspólnemu nieprzyiacielowi, lecz muſi ią rozdzielać i obracać broń przeciw własney ſioſtrze *Irlandyi*. *Francya*, która prawie wszyſtkiego tego dopieła, co ſobie na początku woyny zamierzyła, która teraz tak ieſt potężną, iż żadnego pokoiu zawrzeć znami nie chce i Poſła naszego z Izyderſtwem, odsyła ta ſtraszna Rzplta odważa własne ſwoie ieſteſtwo dla obalenia W. Brytanii, lecz na czymże całą zasadza ſwoią nadzieię. Oto na niezgodach wewnętrznych, które między nami panuią. Dozwolcie poiednać ſię tym dwom ſioſtrom dla pozyſkania przez to połączenia ſiły obu Rządow i Narodow, a zaręczam wam, iż w przeciągu dni 14. wszyſtko inną na ſiebie weźmie poſtać, nieprzyiaciel przybierze ton łagodnieyszy, a wzroſt potęgi naszey przez iedność uderzy go w oczy, i gdybyśmy ani iednego okrętu na morzu nie mieli, nie mógłby żaden *Francuz* ſtąpić nogą na brzegi nasze, żeby nie popadł w niewolą. Nasze bespieczeńſtwo ſzczogulnie na iedności polega. Rządy więcey winne trwałość ſwoią ſzlachetnemu poſtępowaniu z Obywatelami i łagodności, niż krokom ſurowym i prawom oſtrym. Jeżeli w rzeczy ſamey znayduią ſię w tym Pańſtwie zdrady kraiu i ſpiſki, nie mamyż ſądow przez które możemy pociągnąć przeſtępcow, nie mamyż praw podług których karać ich powinniśmy? Kiedy tu teraz do dóbr moich przybyłem, i wszyſtkich włościan i czynszownikow moich zwołałem, kiedy im przełożyłem ſkutki Rządu Republikantſkiego, i pomyślność wypływaiącą z Monarchii ograniczoney, kiedy im odmalowałem cnoty panuiącego nam Krola, wszyſtkich oczy radością przeięte iaśniały, wszyſtkich ſerca wznoſiły ſię w uczuciach ſzczerych wierności, każdy wynurzał ſwoie przywiązanie do Króla i Konſtytucyi. Tacyż to więc rzetelni w ſwoich oświadczeniach ludzie będą posądzani o zdrady i bunty przez podłych ſzpiegow Rządu. Gabinet *Angielſki* niezna prawdziwego charakteru *Irlandczykow*, nie masz pod ſłońcem Narodu przywiązańszego, ſzlachetnieyszego, i wdzięcznieyszego nad *Irlandzki*, kiedy godnym i przyzwoitym ſposobem ieſt prowadzony.

Wſzyſtkim katolickiego wyznania poddanym, należy przywrocić wſzelkie prawa obywatelſkie bez żadnego wyłączenia. Co ſię tycze reformy Parlamentu, lubom ſię przeciw niey oświadczył w parlamencie *Angielſkim* dla tego, iż więcey obawiałem ſię ſzkodliwych z niey ſkutkow, niż rzetelnych korzyści, wſzelako ieſtem zawſze za tą reformą tu w *Irlandyi*. Odtąd iak tu zoſtaię, powszechny odgłos o moie uszy ſię obija, iż niczego bardziey lud ſobie nie życzy, iak żeby dokładnie był w parlamencie reprezentowanym, przeto uznaię to życzenie ludu za iedyny ſposób przywrócenia ſpokoyności, odwłoczyć tę reformę ſądzę być rzeczą niebespieczną. Każdy rząd ſam przez ſię powinien czynić w czaſie przyzwoitym potrzebne poprawy.

Lord *Glenworth* powſtał z wielką żywością przeciw tym iak nazywał nowościom ponieſionym przez Lorda *Moira*, odmalował w nayczarnieyszych kolorach ślepą zaiadłość związkowych Irlandczykow i ich ſyſtema, które koniecznie wprowadzić praguą. Chcieli oni, rzecze, poſtanowić Dyrektoryat terroryzmu, i weszli w tey mierze w taiemną z nieprzyiacielem korrespondencyą, dla zupełnego odciągnienia *Irlandyi* od korony Angielſkiey; mieli w *Lille* taiemnych ſwoich emiſſaryuſzow, i im to przypisać należy zerwanie negocyacyow z Lordem *Malmesbury*.—W. Kanclerz kazał nayprzód przeczytać raport izby podany w roku 1793. i inne uchwały parlamentu dla pokazania iak mówił, iż Lord *Moira* wcale nie ieſt znaiomym ſtanu *Irlandyi*. Potym utrzymywał, iż wſzyſtkie łagodne śrzodki były beſkuteczne, z początku zezwolono na wſzyſtkie żądania Irlandczykow i zdawało ſię iakoby uieukontentowani byli iuż zupełnie zaspokoieni, ale w kilka mieſięcy, burzliwe ich pretensye znowu ſię odnowiły z podwoionemi żądaniami. Nic inſzego nie maią w myśli, i wſzyſtkie uſiłowania ich do tego zmierzaią, aby *Irlandyą* od W. *Brytanii* odłączyć, co ſię iaśnie pokazało z liſtu P. *Tone*, który był Generałem-Adjutantem przy boku Generała *Hoche*, a teraz ieſt delegowanym w *Paryżu* związkowych Irlandczykow. Jakże tedy nie używać ſurowych śrzodkow przeciw takowym zdraycom? Ja sam byłem bardzo nie kontent z rządu, iż był zbyt łagodnym względem tego tak niezmiernie szkodliwego towarzyſtwa, byłem bowiem zdania, iż należało to gniazdo ſpiſkowe w ſamym iego zawiązaniu zagubić, nim jad ſwóy na ſtolicę rozszerzyć mogło. Tym czasem rząd zbytnie pobłażał tym zgromadzeniom w *Dublinie*, gdyż żadney kary ſurowey przeciw nim nie poſtanowił.— Mówił potym mocno W. Kanclerz przeciw Biſkupowi *Down*, który ſię opierał urządzeniom przeciw nim zaszłym, i nakoniec oświadczył, iż ieſt nieprzyiacielem wſzelkiego przywrocenia praw katolikom Irlandzkim i porównania ich z innemi obywatelami.— Wspomniony Biſkup obrażony powſtał i rzekł: Jeſt rzeczą niezaprzeczoną, że to przywrócenie praw katolikom Irlandzkim i reforma parlamentu ieſt naywiększym moim życzeniem.— Zakończył zaś mowę ſwoią temi ſłowy: Jakikolwiek los czeka moią oyczyznę, o którą bardzo ſię lękam, tedy los takowy nie komu innemu przypisać będzie trzeba, iak teraźnieyſzym Miniſtrom.

Nakoniec wnieſienie Hrabiego *Moira* 44. kreſkami przeciw 9. odrzucone zoſtało.

z Dublina dnia 13. Lutego.

Różne prywatne liſty z *Cork* pisane donoszą, iż Rząd czyni wszyſtkie uſiłowania dla nakłonienia urzędnikow tego miaſta, ażeby ie poddali pod prawo woienne. Mówią, iż tam odkryto konspiracyą w celu uwolnienia bliſko 70. nieszczęśliwych zamkniętych w więzieniach za niepoſłuszeńſtwo.

Pomiędzy rozmaitemi członkami władzy naſzey wykonawczey zaszły nieiakie porożnienia. Partye zakłocone ſą: z iedney ſtrony Lord *Cambden* i P. *Pelham*; z drugiey kanclerz *Cooke* i *Beresfordowie*. Powszechne ieſt mniemanie, iż pieczęcie bądą w inne ręce powierzone, ażeby tym czasem kanclerz udać ſię mogł do *Londynu*. Wszelkie okoliczności zdaią ſię okazywać, iż Hrabia *Cambden* i G. *Abercrombie* maią przewagę nad Hrabią *Corhampton* i Lordem *Clare* kanclerzem *Irlandzkim*.

Na ſeſſyi Parlamentowey dnia 8. Lutego Kanclerz ſkarbu przełożywszy potrzebę uſtanowienia nowych podatkow, podał proiekt 4,200.000. funtow ſter: wyſtawiaiąc, iż z przyczyny powiększoney płacy armii, i pomnożoney w kraiu ſiły woienney, wydatki roku przeszłego przewyższały dochod 400,000. liwrow. Ten proiekt zawiera, iż zwyczayny dochod publiczny doſtarczyłby ieden milion; iż dochody, których radzi użyć, przynioſłyby drugi milion, co zaś do 2,200,000. pozoſtaiących, proponuie pożyczkę po 10. od ſta. Wnoſił potym ażeby na zaspokoienie tych wydatkow uſtanowić czternaście nowych kontrybucyi, na powozy, na ſłużących, na palenie i wywoz wodek, na tabakę, papier, żelazo, browary, dzienniki, bydło, loteryą, liſty etc.

Nazaiutrz Izba zatrudniała ſię temiż intereſſami ſkarbowemi.

z Paryża dnia 27. Lutego.

(Pisma Paryzkie o zdarzeniach Rzymſkich to w ſobie zawieraią.)

Lud *Rzymſki* ogłoſił ſwoią niepodległość, nadał ſobie Rząd dawnego *Rzymu*, i poſtanowił ſię Rzecząpospolitą *Rzymſką*.

Dnia 27. *Pluvios* (15. Lutego.) tłumy ludu udały ſię do *Campo vaccino*, czyli na dawne pole marſowe, tam przy wielkich okrzykach ogłoszono wolność, i tyſiące obywatelow podpisały akt wſkrzeszenia Rzpltey *Rzymſkiey*. Po czym zaszczepiono drzewo wolności przed kapitolium i na innych mieyscach publicznych.

W południe Deputacya ludu przybrana w kolory Rzpltey *Rzymſkiey*, udala ſię do Generała kommenderuiącego *Berthier* do obozu Armii *Francuzkiey* pod *Rzymem*, i złożyła mu oświadczenia ludu *Rzymſkiego*, oraz tymczasowego Rządu.

Generał kommenderuiący po przyięciu Deputacyi poszedł do kapitolium. Przybył tam przy odgłoſie muzyki, w poczcie wszyſtkich grenadyerow armii, w towarzyſtwie wyższego ſztabu, i po ſto koni od każdego Regimentu konnego, na mieyscu miał ſtosowną do okoliczności mowę.

Po ſkończoney ceremonii cała parada powracała do obozu przez miaſto przy nieuſtaiących okrzykach *niech żyie Rzeczpoſpolita Francuzka, niech żyie Rzplta Rzymſka.*

Koniec wieku naszego zaſzczyca ſię dwoiaką nowością republikanizmem we *Francyi* i filozofią *Kanta* w *Niemczech*.

Generał *Maſſena* wyiechał do *Rzymu* w urzędzie generalnego kommendanta armii *Rzymſkiey* — General *Berthier* mianowany ieſt Generałem kommenderuiącym armią *Francuzką* w Rzpltey *Ciſalpińſkiey*.

Na oſtatnim przedſięwzięciu tayney kommiſſyi naradzano ſię względem Traktatu zaczepnego i odpornego między *Francyą* i Rzpltą *Ciſalpińſką*. Dzienniki *Medyołańſkie* pod d. 18. t. m. namieniaią z tey okoliczności.— „ Rozszedł ſię tu (w *Medyołanie*) liſt z *Paryża* z pewnych rąk przyſłany, który donoſi, iż Rzplta *Ciſalpińſka* znaczny wzroſt pożyłka, iż dane iey będą porty morſkie, iż nabędzie marynarki woienney, wezmie nowe zagruntowanie, powiększy ſwoy handel, i poſtawi ſiłę ſwoią w okazalszey poſtaci. Tenże liſt zapewnia, iż dwie Rzplte *Francuzka i Ciſalpińſka* mocnieyſzym niż kiedy węzłem przyiaźni będą ſpoione. Te ſzczęśliwe układy, przyznaią ſzczegolniey przymiotom czuwaiącego *Visconti* miniſtra *Ciſalpińſkiego w Paryżu*. „

Dyrektoryat wyk: poſtanowił dnia 6. Ventose (24. Lutego) iż miniſter marynarki uda ſię natychmiaſt do *Breſt*, dla wyspieszenia przygotowań przeciwko *Anglij*, i że miniſter ſprawiedliwości zatrudni ſię tymczaſem należącemi do marynarki intereſſami.

Armia *Franczzka* w *Hollandyi* przyſłała wexel na 21. tyſięcy liwrow, z dobrowolney ſkadki różnych korpusow.

Generał *Augereau* wyſłał G. *Duhem* do Dyrektoryatu wyk: ażeby mu złożył chorągiew, którą konwencya narodowa darowała znieſioney teraz armii *Renu i Mozelli*.

Wyprawa do St. *Domingo* pod kommendą kapitana *Faure* wypłynęła dnia 30. Pluviose (18 Lutego) po południu; ſkłada ſię z fregat: *Odwaga*, *Syrena*, *Kokarda*, i *Galeioty*, *Szybka*. G. *Hedouville* znayduie ſię na fregacie *Odwaga*.

W *Dunkierce* poſtanowiono telegraf na wieży portowey. Drugi, który mu odpowiadać będzie, założony ieſt na gorze *Caſſel*.— Z powodu różnych okoliczności ſtosuiących ſię do uſkutecznienia artykułow Traktatu w *Campo Formio* podpisanego, iako też innych obiektow teraźnieyszey z Rzeszą *Niemiecką* negocyacyi, maiących być w *Raſtadt* ułożonemi, Dyrektoryat Wyk: poſtanowił, iż wszyscy agenci, kommiſſarze, lub pod iakimkolwiek tytułem poſłowie Xiążąt, miaſt lub ſtanow *Niemicckich*, intereſſowan do ſkutkow negocyacyi *Raſtadtſkiey*, i w tym celu do *Francyi* iadący, przyimowani nie będą; iż ambaſſadorowie lub miniſtrowie *Francuzcy* przy zagranicznych mocarſtwach zoſtaiący, odmawiać będą paszporta wszyſtkim osobom, które ſię mianować będą umocowanemi do traktowania w intereſſach iakiegokolwiek mocarſtwa, należącego do rozpoczętych w *Raſtadt* negocyacyow, iż wszyscy zagraniczni Poſłowie przez rząd *Francuzki* nie przyznani, lub którzy nie maią wyraźnego zezwolenia zoſtawać w *Paryżu*, winne będą w trzech dniach opuścić to miaſto, a w dzieſięciu territorium Rzpltey; na koniec ci, którzy w ſtosuiących ſię do kongreſſu obiektach; będą mieli potrzebę znieſienia ſię z rządem *Francuzkim*, mogą w tey mierze pisać do Dyrektoryatu, lub do miniſtra intereſſow zagranicznych.

Na ſeſſyi Rady 500. Ob. *Aubry* czyni ofiarę nowego ſwego dzieła, o wagach i miarach; ieſt to wyobrażenie podaiące ſposoby zamieniania pomiędzy ſobą bez rachuby, i iedynie za otworzeniem kompasu, wszelkich miar iakiegokolwiek kształtu i rozciągłości, i iakiegokolwiek bądź kraiu.

Ob: *Savary* mowił z naywiększą pochwałą o tym dziele. Ob: *Aubry* znanego iuż z wielu ſzacownieyszych pism o nowych miarach i wagach, co może być niezmiernym dla handlu pożytkiem. Żądał zapisania chwalebney wzmianki, złożenia dzieła do biblioteki i odeſłania go do kommiſſyi inſtrukcyi publiczney i do Dyrektoryatu.— Uchwalono.

Dyrektoryat Wykonawczy rozkał uwolnić od ſtanu oblężenia miaſto *Montpellier*, gdzie ma być zupełnie przywrocona ſpokoyność.

Adminiſtracya w *Colonge* w Departamencie *d'Ain* uſkuteczniła Rezolucyą Dyrektoryatu ſtosowną do naprawy drog; W dniu umowionym każde gminowładztwo tego kantonu przy biciu w bęben udało ſię na wielki gościniec, mniey iak w trzech dniach, przeszło pięć mil drogi zreperowano z naywięszą gruntownością i doſkonałością bez naymnieyszego z ſtrony Rządu kosztu.

Zmarły l'Abbé *Brottier*, członek Akademii inſkrypcyow, znany z zaszczytem w Rzpltey *Literackiey* przez edycye *Tacyta*, *Pliniusza*, *etc.* umieraiąc zoſtawił ſwemu ſynowcowi l Abbé *Broitier* (temu, który wraz z *Pichegru* i innemi deportowanym zoſtał) iak nayważnieysze Rękopisma, między innemi alfabet tłumaczący hieroglificzne ſtarożytnych *Egipcyanow* znaki. Te rękopisma wyięte były z bywszego kollegium *Ludwika XIV*. Rząd przewiduiąc, iż te ſzacowne osobliwości znaydować ſię będą w bibliotece *Brottiera*, kazał z niey zdiąć pieczęcie, i wyſłał do niey trzech ludzi uczonych, których mianował Kommiſſarzami dla wyszukania tych rzeczy.

General *Buonaparte* odbywa teraz czeſte konferencye z Generałem *Desaix*, który tu iuż z *Breſt* powrócił.

Dnia wczorayszego Generał *Buonaparte* znaydował ſię z ſwoią małżonką na reprezentacyi *przyſłowiow*. Widziano go ſzczerze śmieiącego ſię na niektóre wyrazy przyſłowia pod tyt: *Głowa od peruki*.

Oddalił ſię z tego ſpektaklu o ſiodmey godzinie. Około oſmey poſtrzeżono powoz iego na dziedzińcu pałacu Dyrektorow, którzy o tymże czaſie zgromadzili ſię do ſwego kołegi *Merlina*.

Jeden z Dziennikow zapewnia, iż Dyrektoryat Wyk: przeſłał rozkaz G. *Brune*, ażeby na 20. Lutego znaydował ſię przed bramami *Berneńſkiemi*, iako przyiaciel, lub iako nieprzyiaciel.

Rada ſtarszych potwierdziła rezolucyą, przez którą amneſtyowani dowodzcy rebellizantow, oddaleni ſą od wyboru na elekcyach.

Miniſter Policyi wydał rozrządzenie względem zgromadzeń politycznych, czyli cyrkułow konſtytucyinych, do wszyſtkich adminiſtracyow Rzpltey w naſtępuiącey treści:— Jeżeli podobne zgromadzenia w brew konſtytucyi zrobią ſię ſchadzkami podżegaczow zaburzenia i anarchi, ieżli członki takich zgromadzeń pozwalaią ſobie krzywdzących deklamacyi przeciw ſpokoynym obywatelom i urzędnikom publicznym, ieżli tym ſpoſobem pokoy między familiami, bespieczeńſtwo osòb, poſłuszeńſtwo ku urzędnikom ludu, i panowanie prawa, ieſt naruszone; nie traćcie momentu Obywatele, i natychmiaſt zamykaycie tę otchłań nierządu, przytłumiaycie ten wulkan, którego explozye niebespieczeńſtwami zagrażaią. Konſtytucya dozwoliła zgromadzeń ludowi, ale te maią ſwoie granice, za których przeſtąpieniem, przemieniaią ſię w schadzki nierządu. Zgromadzenia polityczne zatrudniać ſię tylko powinny wpaianiem nienawiści ku dawney władzy, i wſkazywaniem wielkości przeznaczenia wolnego człowieka etc.

Słychać, iż także Miniſter woyny ma wyiechać dla obeyrzenia armii *Angielſkiey*. — Dyrektoryat wdowie pozoſtałey po ſławnym *Roucher*, autorze poematu pod tytułem *Mieſiące*, gillotynowano za czasow *Roberspierra*, przeznaczył wsparcie od 400. liwrow,

Tuteysze towarzyſtwo Konſtytucyine, otworzyło znowu zgromadzenie ſwoie w wielkiey ſali pałacu równości. Bliſkość elekcyow, i potrzeba wyboru osob godnych, połączona z troſkliwością, aby burzyciele osobliwie w *Paryżu* żadnego wpływu do elekcyow nie mieli, przywiodła znowu przyiacioł Konſtytucyi do połączenia ſił ſwoich wspólnie z rządem, w celu oddalenia niebespieczeńſtwa.— Sławny *Dupont de Nemours*, oyciec odwołanego z *Filadelfii* Konsula naszego, ſtarzec 70. letni chce teraz iechać do *Ameryki*.

Generał brygady *Droit*, ieſt kommendantem w *Lille*, a Generałowie *Chaſseloup* i *Duſalga* są dyrektorami fortyfikacyow mianowani.— Zapewniaią, iż *Hollendrzy* wiele przyłożą ſię do wyprawy naszey przeciw *Anglii*. Eſkadra kontr-Admirała *Story* z 6. okretow złożona, iuż ieſt gotowa do wyiścia na morze. — Przed wniyściem Generała *Berthier* do *Rzymu*, archiwa inkwizycyi wyprowadzone zoſtały do *Neapolu*. Woyſka *Neapolitańſkie* żadnego oporu nie czyniły woyſkom naszym wchodzącym w kray Papiezki.

Dyrektoryat w celu zmnieyszenia wydatkow publicznych, połączył w rozmaitych mieyscach Konsuloſtwa z urzędami ſekretarzow legacyi. Puszcza także w arendę pocztę Narodową, za którą ofiaruią mu iuż 13. i puł milionow.

Jeżeli elekcye w *Paryżu* pomyślnie poydą, i wybor padnie na osoby cnotliwe, tedy można będzie powiedzieć, iż te elekcye będą pierwszy raz dobremi. Od początku bowiem rewolucyi, miaſto *Paryż* zawsze złe wybory czyniło, i raz wezwało do Reprezentacyi zagorzałych damagogow, iako to *Roberspiera* i *Marata*, drugi raz otwartych Rojaliſtow, iak *Vaublanc* i innych.

Miniſter *Portugalſki d'Aranio* odprawił długą indagacyą przez miniſtra ſprawiedliwości, nic iednak dowiedzieć ſię nie można.— Redaktor pod d. 23. t. m. umieszcza artykuł naſtępuiący. — Dekret na mocy którego towary *Angielſkie* na okrętach neutralnych zabierane być maią, w naymnieyszym punkcie nie ieſt ſzkodliwy intereſſom mocarſtw neutralnych, owszem wſkazuie im drogę do nieoszacowanych korzyści przez otworzenie kursu własnym ich płodom i fabrykom, Zasada *Francuzka* odięcia *Anglikom* panowania na morzu, powinna ſię ſtać zasadą wszyſtkich Państw handluiących, a tym ſposobem połączone zdania i intereſsa mocarſtw, powinny nakoniec przymuſić *Anglią* do takiego pokoiu przez któryby rowność praw na morzu na zawsze utrzymaną być mogła. Rzplta *Francuzka* nic więcey nie żąda iak przyięcia tey zasady. równie iak uſtanowienia *codicem* praw morſkich, z którego ma być wymazane to ſłowo kontrabanda; ładunek bowiem każdego neutralnego okrętu, gdziekolwiek on płynie, zawsze świętym uważany być powinien.

W Portach *Angielſkich* rozeszła ſię dosyć ciekawa wiadomość. To ieſt, iż przywieziono na iedną komorę, pakę adreſſowaną do Generała *Buonaparte* w *Londynie*. Ten nadzwyczayny podpis wzięty był za żart uszczypliwy. Tym czasem nikt ſię o tę pakę nie dopominał, otworzono ią zatym, i znaleziono ią napełnioną wszelkiego rodzaiu szacownemi i rzadkiemi osobliwościami z hiſtoryi naturalney.

Kuryer *Londyńſki* zawiera w ſobie obszerny obraz *Francyi*, z którego tu niektòre kładziemy wypisy:

W podziale prac pomiedzy Dyrektorami, *La-Reveillere Lepaux* wziął na ſiebie ſzczegulny wydział religii; nic nie zaniedbuie dla pomyślności obrządku teofilantropicznego.— *Reubell* ma Departament intereſſow zagranicznych i ogulney polityki— *Merlin* ſprawiedliwości i policyi— *Neufchateau* umieiętności, kunsztow, i opinii ſtosuiącey ſię do dobrego guſtu.—*Barras* przeſtrzega zasad rewolucyi, utrzymuie wielkie przedſięwzięcia, ma Departament armiow i wszyſtkich czynności woiennych.— *Lambrechts* miniſter ſprawiedliwości idzie za natchnieniem *Merlina*.— *Scherer* człowiek dobrego ſerca i wielki republikanin ſzacowny ieſt za to, iż nieokazał żadnego ukontentowania, gdy Dyrektoryat odebrał mu kommendę armii *Włoſkiey* dla dania iey Generałowi *Buonaparte*; za każdym iego zwycięztwem *Scherer* pisywał do niego liſty z powinszowaniem, na które *Buonaparte* nader był czułym.— *Sotin* człowiek gorący i byſtry.— *Talleyrand-Perigord* winien ſwoie mieysce *Barraſowi*. Swiatłe tego miniſtra pisma o *Ameryce*, *Anglij* i poſtępki nader umiarkowane, ziednały mu te względy. *La-Reveillere Lepaux* i *Reubell* ſkromni w ſwoim ubiorze, *Neufchateau* nieco wytwornieyszy, *Baras* ma pozor wynioſłości, a z ſzlachetney iego poſtaci możnaby go uważać Sułtanem Dyrektoryatu.— Jeden z ſławnych Generałow Republikantſkich znayduiących ſię teraz w *Londynie*, utrzymuie, iż Armia *Francuzka* przy takiey organizacyi i ćwiczeniu nie tylko pod *Buonaparte*, lecz pod każdym innym wodzem rownych będzie dokazywać cudow; śmierć *Hoſza* uważa za wielką dla Rzpltey ſtratę, *Moreau* podług niego poſiada większe od *Jourdana* talenta.

z Rochefort dnia 15. Lutego.

Pracuią tu około budowy okrętow dn[illegible] nadzwyczaynym pośpiechem. trzeba o przygotowań i rapportow marynarzow, rych w ſamym porcie *Rochefort* w krc

na wodę pięć okrętow liniowych znayduiących się na warsztatach. Jeżeli prace w *Brest*, *l'Orient*, i *Toulonie*, z równąż pośpieszane będą iak w *Rochefort* dzielnością, można być pewnym powiększenia naszey maryuarki w Roku, 24. okrętemi liniowemi, oprocz fregat, korwetow, kutrow etc.

z Brest dnia 17. Lutego.

General *Desaix* przybył tu dnia onegdayszego. *Mściciel* okręt od 140. armat naywiększy z tych iakie kiedy widziano, oraz okręty *Ocean*, *Republikanin*, *Berwick*, *Niepokonany*, *Cisalpin*, dwa inne o trzech mostach, i pięć od 74. armat, wypłynęły na stanowisko tego poranku w zupełnym uzbroieniu.

Spodziewany tu iest Ob. *Muskin*, który odebrał zlecenie od Rządu dyrygowania budową statkow kanonierskich w sposobie *Szwedzkim*. Przybył tu już iego sekretarz z planami i rozmiarem tychże statkow. Rzemieślnicy portowi, lubo ich liczba była podwoiona, niemogąc wydołać pospiechowi robot, wszyscy cieśle miasta ofiarowali się pomagać im bezpłatnie, dwa dni w każdą dekadę, inni rzemieślnicy też samę ofiarę uczynić przedsięwzięli.

Wielka liczba obywatelkow, które otrzymały osobne mieysce w arsenale, zatrudniaią się szyciem pawilonow, i rozdzieraniem starych sznurow na pakuły do naprawy okrętow.

z Cadix dnia 6. Lutego.

Port nasz iest teraz zamknięty i żaden statek nie może z niego wypłynąć. Przyczyna tego iest, iż nasza wielka flotta pod kommendą Admirała *Mazaredo* gotuie się do wyiścia na morze, dla złączenia się iak mówią z flottą *Brestenską*.

z Madrytu dnia 13. Lutego.

Przez nadzwyczaynego kuryera z *Kadyx* odbieramy wiadomość, iż wielka nasza flotta z 22. liniowych okrętow i kilku fregat złożona, wypłyneła iuż na morze dnia 7. t. m. — Z tey flotty 4ry okręta woienne przeznaczone są do zachodnich *Indyow i Ameryki*. Przy odeyściu kuryera, flotta iuż była o kilka mil od portu odległą. Oczekuiemy teraz troskliwie wiadomości, czyli się spotka z flottą Lorda *St Vincent*, coby dało powod do bardzo krwawey bitwy. — Nowy Poseł Rzpltey *Francuzkiey* Obywatel *Truguet*, przybył tu dnia 4. t. m. — Mówią o bliskich i znacznych odmianach, które w rządzie naszym zayść maią.

z Konstantynopola dnia 30. Stycznia.

Porta nakazała nadzwyczayne uzbraiania. — Prócz siły lądowey, cała Flotta ma bydź niezwłocznie w stanie woyny postawiona. Kapitan Basza przez nadzwyczaynych kuryerow wysłał rozkazy w okolice czarnego morza i *Archipelagu* do zawerbowania 12. tys: maytkow i przystawienia ich do stolicy, gdzie iuż 4,000 gotowych iest do służby. Tak nadzwyczayne uzbraiania, daią powod do różnych domysłow, iedni mówią, iż Flotta popłynie w Marcu na morze czarne, drudzy co iest podobnieyszą rzeczą, do wysp *Archipelagu*.

Temi dniami pierwszy tłumacz legacyi Cesarskiey imieniem Internuncyusza oświadczył Generałowi *St Cyr*, iż po zamienioney teraz ratyfikacyi pokoiu, kommunikacya przyiacielska i otwarta znowu rozpocznie się iak dawniey między obu legacyami. Nazaiutrz sekretarz legacyi *Francuzkiey* z tłumaczem, udał się do Internuncyusza z powinszowaniem przywróconey szczęśliwie przyiaźni.

z Kolmaru dnia 13. Lutego.

Nasz współziomek *Metzger* wyiechał do *Muhlhauzen* w urzędzie Kommissarza Rządowego, ażeby przywieść do skutku przyłączenie tego miasta do Rzpltey *Francuzkiey*. W przyszłą dekadę odprawi się ta ceromonia z naywiększą uroczystością. Miasto *Muhlhauzen*, otrzyma w tym zdarzeniu znaczne pożytki; Wyięte iest przez rok cały od wszelkich podatkow, i młodzi iego Obywatele uwolnieni będą od rekwizycyi woienney. Zachowani zostaną przy swoich gmachach publicznych, i wszystkich własnościach towarzystw, które będą mogli na swoy pożytek sprzedać. Na zawdzięczenie za te dobrodzieystwa i w zakład swey przychylności złożyli na ołtarzu Oyczyzny summę 80. tysięcy liwrów, przeznaczonych na koszta wyprawy woienney przeciwko *Anglii*.

z Rastadt dnia 27. Lutego.

Deputacya Rzeszy zatrudnia się od wielu dni dawaniem odpowiedzi na ostatnią Notę Ministrow *Francuzkich*. Mówią, iż iuż napisała 30. arkuszy, a ieszcze dyktuie. Dnia iutrzeyszego przystąpi do zbierania głosow na ułożenie dokładnego *Conclusum*.

Dwor *Bawarski* rospisał okolne listy do wszystkich Stanow Rzeszy, ażeby ie odwrócić od zezwolenia na ustąpienie lewego brzegu *Renu*, a oraz ażeby upraszać o wdanie się i pomoc Dworu *Wiedeńskiego*.

Mówią, iż Ministrowie *Francuzcy*, okazali swoie nieukontentowanie z okazyi wspomnionego listu okolnego. Wielu Ministrow Rzeszy miało się także oświadczyć przeciw temu listowi.

Hrabia *Fersen* otrzymał nowe listy kredencyonalne na kongress tuteyszy. W nich ma dany sobie tytuł pełnomocnika, zamiast nadzwyczaynego Posła.

Francuzi znacznie się wzmacniaią na prawym brzegu *Renu*, osobliwie pod *Friedberg*. Mówią nawet, że główna kwatera Generała *Hatry* do *Wetzlar* będzie przeniesioną.

Dnia 2. Marca.

Dnia dzisieyszego Deputacya Rzeszy postanowiła dać odpowiedź na ostatnią Notę Ministrow *Francuzkich* podług wotowanego na poprzedzaiących Sessyach conclusum. W tey nocie proponuie *Francyi* naturalne granice między *Renem i Mozellą*, zostawuiąc iey wybor brzegu, i ofiaruiąc linią militarną. Dla oszczędzenia czasu, Deputacya wchodzi w szczeguły różnych okoliczności, któreby przystało wprzód ułatwić, stanowiąc odstąpienie pomienioney części kraiow Rzeszy.

Nota zawieraiąca w sobie tę odpowiedź, oddana była dnia dzisieyszego Ministrowi Pełnomocnemu Cesarza Jmci.

z Hamburga dnia 23. Lutego.

Dnia wczorayszego urzędnicy tego miasta zgromadzili się, dla naradzenia się względem 4ch millionow żądanych przez Ob. *Leonard-Bourdon* w sposobie pożyczki, i zezwolili na wydanie tey summy. Miasta *Lubek* i *Brema*, które oczekiwały na nasze namyślenie się, również sobie zapewne postąpią na podobne do nich zaniesione żądanie.

z Frankfortu dnia 27. Lutego.

Od nieiakiego czasu rozchodzi się wiadomość, iż legacya *Bawarska* podała rozmaitym Posłom, a mianowicie deputacyi Rzeszy projekt nowey koalicyi przeciwko *Francyi*, który rozesłała także kuryerami do *Wiednia*, *Peterzburga* i *Londynu*. Lecz zaraz wszyscy Posłowie przeciw temu proiektowi oświadczyli się.

z Moguncyi dnia 27. Lutego.

Zapewniaią, iż wkrótce 6. regimentow *Francuzkich* wyruszy do *Bawaryi* i *Passau*, dla przymuszenia Elektora *Palatynatu* do uskutecznienia indemnizacyi.

Od granic Szwaycarskich d. 27. Lutego.

Berneńczykowie zawarli armisticium z Generałem *Brune* nim nadeydzie odpowiedź Dyrektoryatu na ostatnie propozycye. Wiele batalionow *Francuzkich* rozłożyło się po wsiach przyległych *Bazylei*, co dało powod wieściom, iż *Francuzi* oddalili się od granic *Szwaycaryi* — Korpus woyska *Berneńskiego i Fryburskiego* zgromadził się na granicach kraiu *Wodzkiego i d'Erguel*, woysko kantonu *Glarys* przyłączyło się do niego.

Dnia 28. Lutego.

Regencya *Berneńska* d. 24. wraz z Deputowanemi wieyskiemi miała postanowić ostateczną Rezolucyą na podane noty Ob. *Maingaud*. Mówią, iż większość wotuiących nie wiele się przychyli do żądań Rządu *Francuzkiego*. Atoli spodziewać się należy, iż *Berneńczykowie* przystaną na mocne nalegania Deputowanych, których wysłały kantony *Bazyleyski i Szaffuzy*. Jest także podobieństwo, iż proste udanie się Regencyi do Dyrektoryatu *Francuzkiego*, nakłoni go do odstąpienia niektórych swoich pretensyi.

z Bazylei dnia 28. Lutego.

Obywatel *Maingaud* żądał, ażeby nasz Kanton zezwolił na przeyście przez swoy kray 6. tysiącom woyska Francuzkiego oświadczaiąc, iż ieżeli to zostanie odmowionym, użyta będzie siła i postawiony w mieście garnizon. Jeżeli zaś rząd *Bazyleyski* na to zezwoli, Ob. *Maingaud* zaręcza słowem honoru, iż żaden żołnierz *Francuzki* niepowstanie na territorium *Bazylei*. Zgromadzenie Narodowe wzięło natychmiast tę okoliczność ua uwagę. Też same doniesienia zawieraią wiadomość, iż w Kantonie *Soleure* kroki nieprzyiacielskie iuż są rozpoczęte:

Deputowani *Berneńscy*, którzy się tu znaydywali, dnia onegdayszego wyiechali na powrot do *Berny*. Deputacya od naszego rządu wyznaczona, udała się dziś do Generała *Brune*. Zdaie się z tego poselstwa i z wielu innych okoliczności, iż ten General zupełnie iest umocowany do załatwienia zachodzących między *Francyą* i *Szwaycaryą* poróżnień.

Większa część Kantonu iest w przedsięwzięciu ustanowienia rządu zasadzonego na równości praw obywatelskich. W tym przypadku zdaie się, iż *Francya* nie będzie na to nastawać, ażeby projekt konstytucyi Ob. *Ochs* nie mógł żadney podpaść odmianie.

z Drezna dnia 1. Marca.

Przybył tu dziś Ob. *Gesinger*, który ma być rezydentem Rzpltey *Francuzkiey* przy naszym dworze. Wszyscy uważaią go tu iako poprzednika bliskiego pokoiu.

z Warszawy dnia 16. Marca.

Dnia wczorayszego przybył tu z *Wiednia* JO. Xże Jozef *Poniatowski*.

Deputacya wraz z Administracyą massy Ur. *Kabryta*, wzywa i zaprasza wierzycieli teyże massy, aby na dzień 19. Marca na godzinę piątą po obiedzie w mieyscu Deputacyi zgromadzić się raczyli, a to w celu naradzenia się w rzeczach i okolicznościach od Kommissyi sobie poleconych.

P U B L I C A N D U M.

Es wird hierdurch zur allgemeinen Wissenschaft gebracht, dass in dem Peterkauschen Kammer Departament falsche Süd preuss: Drey groschen stücke zum Vorschein gekommen sind; welche sich durch folgende Keentzeichen signalisren 1) sind selbige schwerer als die ächteu. — 2) Von Bley mit einem sehr dünnen leicht zu verletzenden Kupfer blätchen überlegt. — 3.) Zeichnen sie sich vorzüglich durch ihr durchgängig äusserst grobes und sehr wenig erhobenes Gepräge so wohl des Bildnisses als der Wuppenseite aus. — 4) Ist auf beyden seiten di Schrist fast verwischt, wenig erhoben, und beynahe ganz unleserlich. — 5.) Fehlt an ihnen, die an den ächten benfindliche Randsorme gänzlich Es wird daher jedermann vor Annahme dergleichen 3 gr. stücke hiermit gewart. — Warschau den 23. Febr. 1798.

Ninieyszym obwieszczeniem podaie się do powszechney wiadomości, iż w Departamencie Kamery Piotrkowskiey fałszywe Prusko - Południowe trzy groszowki okazały się, które po następuiących znakach łatwe są do poznania. — 1) Są cięższe od prawdziwych. — 2) Są ołowiane i cienką miedzianą łatwo wystrzydz się mogącą blaszką powleczone. — 3) Osobliwie daią się poznać przez grube wcale i niedokładne wyraźne wybicie tak twarzy i Herbu. 4) Na obydwóch stronach są litery prawie wytarte, niedobrze wybite i wcale prawie nie do przeczytania 5) Żadnego wyrznięcia na brzegu tak iak prawdziwe nie maią. — Dla czego ostrzega się każdego wszczególności aby takowe 3groszniaki nie przyimował. w Warszawie d. 23. Lutego 1798.

J. K. Mości Pruss Południowych Woyskowa i Ekonomiczna Kamera.

Białystok. — *Da die von dem Sächsischen Commerzien-Rath Böhm zu Görlitz versertigte Arzeney, welche unter dem Nahmen des Böhmischen Liquors, als ein bewährtes Mittel gegen viele Krankheiten, zum Verkauf ausgeboten, bey näherer Prüsung aber, als schädlich anerkannt worden; so wird die Einbringung und der Verkauf dieses Medikaments in Neu Ostpreussen, bey 5. Rthl. Strafe für jedes debitirte Glas, untersagt. Wornach sich Jederman zu achten hat. — Den 5ten Februar* 1798.

Königl: Neu-Ostpreusz: Krieges und Domainen Kammer.

Białystok — Ponieważ wynalezione przez Boehma komercyonalnego w mieście *Gierlic*, które pod nazwiskiem *Boehmeńskiego* likworu za pewny śrzodek przeciwko wielu chorobom na przedaż wystawuią, przez bliższe onego doświadczenie uznane zostało za szkodliwe; przeto tedy tak wprowadzenie do Nowowschodnich Pruss, iako też i przedaż takowego medykamentu pod karą pienieżną od 5. Talarow za każdą wyprzedaną flaszeczkę zakazuie się. Do czego każdy stosować się ma. Dnia 5. Febr. 1798.

J. K. Mci Nowowschodnich Prus woienno Ekonomiczna Kammera.

D O N I E S I E N I A.

W Zamku przy bramie, przy którey iest hauptwach na piewszym piętrze, znayduią się do przedania różnego rodzaiu naypięknieysze obrazy, których cena wyrażona iest na każdym z osobna, podług nayniższey taxy. Maiący zamiar nabycia ich, mogą ie zawsze widzieć w appartamencie, który na ten koniec będzie otwartym codziennie z rana od godziny 9. aż do południa, a popołudniu od 3. do 5. godziny.

Pigułek arcy skutecznych na wygubienie Szczurów i Myszów, można każdego czasu dostać u P. *Berdau*, któren mieszka w kamienicy JP. *Kasperskiego* na dole przy ulicy *Krzywe-Koło* Nro 189.

Kantor tey Gazety iest w Rynku Starego Miasta, w kamienicy JP. Eberta, pod Nrem 65. na drugim piętrze.